

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 kwietnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSR del. Joanna Smycz
Protokolant:	Maria Szczęsna

po rozpoznaniu w dniu 16 kwietnia 2014 r. w Gliwicach

sprawy T. B. (B.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania T. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 15 października 2013 r. **nr** (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję przyznając odwołującemu T. B. prawo do emerytury począwszy od (...)
2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. na rzecz odwołującego kwotę 60 zł (sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa adwokackiego.

(-) SSR del. Joanna Smycz

Sygn. akt. VIII U 2815/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 15 października 2013r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu T. B. (B.) prawa do emerytury w niższym wieku w oparciu o art. 184 w związku z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz.U. z 2009r., Nr 153, poz. 1227 z późn. zm.) w związku z tym, iż nie udowodnił on 15 – letniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach przy pracach wymienionych w wykazie A.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczony domagał się jej zmiany poprzez przyznanie mu prawa do wcześniejszej emerytury. Podniósł, że zgodnie z zeznaniami świadków, o przesłuchanie których wnosił, wykonywał pracę w warunkach szczególnych w okrasach od 18 marca 1981r. do 28 lutego 1990r., od 1 marca 1990r. do 29 lutego 1992r., od 2 marca 1992r. do 31 października 1990r. i od 1 listopada 1995r. do 15 lipca 1996r. i tym samym spełnia warunki do przyznania prawa do emerytury.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując swoje stanowisko zawarte w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji. Dodatkowo podniósł, że nie uwzględnił okresów od 18 marca 1981r. do 28 lutego 1990r., od 1 marca 1990r. do 29 lutego 1992r., od 2 marca 1992r. do 31 października 1990r. i od 1 listopada 1995r. do 15 lipca 1996r. jako pracy w warunkach szczególnych, ponieważ ubezpieczony nie przedłożył świadectw wykonywania pracy w szczególnych warunkach jako kierowca.

Sąd ustalił co następuje:

Ubezpieczony T. B., urodzony (...) w dniu 12 września 2013r. złożył wniosek o emeryturę w wieku niższym niż 65 lat z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Ubezpieczony 60 lat ukończył (...)

Skarżący, na dzień 1 stycznia 1999r., legitymuje się okresem składkowym i nieskładkowym w wymiarze ponad 25 lat, z tym, że w ocenie ZUS udowodnił jedynie 8 lat, i 7 dni okresów pracy w szczególnych warunkach.

Ubezpieczony nie jest członkiem OFE.

Po przeanalizowaniu sprawy ZUS wydał zaskarżoną decyzję.

Organ rentowy wydając zaskarżoną decyzję nie uznał za pracę w warunkach szczególnych m.in. pracy wykonywanej w okrasach od 18 marca 1981r. do 28 lutego 1990r. w KWK (...) w Z. i od 1 marca 1990r. do 29 lutego 1992r. w Międzyzakładowym Górniczym Oddziale (...) w Z., ponieważ ubezpieczony nie przedłożył świadectw wykonywania pracy w warunkach szczególnych w powyższych okresach.

W toku procesu Sąd ustalił, iż w czasie zatrudnienia w KWK (...) w Z., w okresie od 18 marca 1981r. do 28 lutego 1990r. ubezpieczony pracował jako kierowca autobusu. W trakcie zatrudnienia kierował autobusami o liczbie miejsc powyżej 15 i zajmował się przewozem pracowników. Ubezpieczony od 1 grudnia 1988r. został oddelegowany do (...) (...) w Z., gdzie pracował jako kierowca autobusu i woził pracowników na wycieczki.

Ustalono, że angaż ślusarza narzędziowego związany był wyłącznie z uzyskaniem wyższego wynagrodzenia, a nie ze zmianą zakresu obowiązków pracowniczych. Odwołujący nigdy nie wykonywał pracy ślusarza narzędziowego.

Dalej Sąd ustalił, iż w czasie zatrudnienia w (...) (...) w Z., w okresie od 1 marca 1990r. do 29 lutego 1992r. ubezpieczony także pracował jako kierowca autobusu. Kierował autobusami marki I., Autosan tj. autobusami o liczbie miejsc powyżej 15 jeżdżąc z wycieczkami.

Pracę kierowcy autobusu o liczbie miejsc powyżej 15 wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, co najmniej 8 godzin dziennie.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie: akt organu rentowego, zeznań świadków: A. W., S. B., B. D., H. B., E. O. i P. K. (rozprawa z dnia 16 kwietnia 2014r. 12 min. 42 sek. – 45 min. 08 sek.), wyjaśnień odwołującego (rozprawa z dnia 16 kwietnia 2014r. 46 min. 54 sek. – 56 min. 55 sek.), a także akt osobowych ubezpieczonego (koperta k. 23 a.s.).

Zebrany materiał dowodowy Sąd uznał za kompletny i wystarczający do poczynienia ustaleń faktycznych oraz na rozstrzygnięcie sprawy. W szczególności Sąd dał w pełni wiarę zeznaniom świadków i wyjaśnieniom ubezpieczonego, gdyż są spójne i wzajemnie się potwierdzają. Należy również podkreślić, że zarówno świadkowie, jak i sam ubezpieczony precyzyjnie i w sposób nie budzący najmniejszej wątpliwości określili charakter pracy odwołującego.

Sąd pominął dowód z zeznań świadków: B. T., J. N., A. W. i A. D., ponieważ uznał, iż zeznania świadków A. W., S. B., B. D., H. B., E. O. i P. K. oraz wyjaśnienia ubezpieczonego są wystarczające do dokonania ustaleń charakteru pracy odwołującego w wymiarze wymaganym przepisami celem przyznania odwołującemu prawa do spornego świadczenia.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego, T. B. zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz.U. z 2009r., nr 153, poz. 1227 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

W zakresie określenia wieku emerytalnego, o którym mowa w art. 32 ust. 1 ww. ustawy, rodzajów prac lub stanowisk oraz warunków, na podstawie których ubezpieczonym przysługuje prawo do emerytury art. 32 ust. 4 odsyła do uregulowań Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz.43 ze zm.).

W myśl § 3 i 4 rozporządzenia, pracownik który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w załączonym do rozporządzenia wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

1. osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 60 lat dla mężczyzn
2. ma wymagany 25 letni okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Zgodnie z treścią § 2 ust. 1 i 2 ww. rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w tym akcie prawnym są okresy, w których praca w szczególnych warunkach jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Okresy pracy, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy.

Zgodnie z wykazem A, dział VIII poz. 2 stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, praca kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, specjalistycznych (specjalnych) pojazdów członowych i ciągników samochodowych balastowych, autobusów o liczbie miejsc powyżej 15, samochodów uprzywilejowanych w ruchu w rozumieniu przepisów o ruchu na drogach publicznych, trolejbusów i motorniczych tramwajów jest pracą w szczególnych warunkach, uprawniającą do niższego wieku emerytalnego.

Natomiast jak stanowi § 1, ust 1 i 2 rozporządzenie stosuje się do pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach, wymienione w § 4-15 rozporządzenia oraz w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia, zwanych dalej "wykazami". Właściwi ministrowie, kierownicy urzędów centralnych oraz centralne związki spółdzielcze w porozumieniu z Ministrem Pracy, Plac i Spraw Socjalnych ustalają w podległych i nadzorowanych zakładach pracy stanowiska pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazach A i B.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie pozostawało ustalenie, czy ubezpieczony spełnia przesłanki do nabycia emerytury wcześniejszej z tytułu pracy w warunkach szczególnych po ukończeniu 60 roku życia.

Warunkiem nabycia uprawnień emerytalnych według art. 184 jest spełnienie przesłanki stażu przed dniem 1 stycznia 1999r. Brak w treści art. 184 przesłanki końcowej daty spełnienia pozostałych warunków nabycia uprawnień emerytalnych (tj. na dzień 31 grudnia 2008r.) powoduje, że ubezpieczeni, którzy w chwili wejścia w życie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych posiadali wymagany okres ubezpieczenia (szczególny i zwykły), mogą realizować prawo do emerytury na starych zasadach po osiągnięciu wieku emerytalnego określonego w art. 32 również po dniu 31 grudnia 2008r. oraz nieprzystąpieniu do OFE albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa. Wszystkie przesłanki muszą zostać spełnione łącznie.

Według oceny Sądu postępowanie dowodowe przeprowadzone w tej konkretnej sprawie wykazało, że ubezpieczony T. B. ukończył 60 rok życia i na dzień 31 grudnia 1998r. udowodnił łącznie ponad 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych, w tym ponad 15 lat pracy wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w szczególnych warunkach. Nie budzi wątpliwości Sądu, że praca ubezpieczonego w KWK (...) w Z. od 18 marca 1981r. do 28 lutego 1990r. i w (...) Oddziale (...) w Z. od 1 marca 1990r. do 29 lutego 1992r. była faktycznie pracą w warunkach szczególnych określoną w wykazie A, dziale VIII:

- poz. 2, tj. pracą kierowcy autobusów o liczbie miejsc powyżej 15.

Organ rentowy nie uwzględnił odwołującemu tych okresów pracy, argumentując że ubezpieczony nie przedłożył świadectw wykonywania pracy w warunkach szczególnych w spornych okresach.

Trzeba jednak podkreślić, iż w myśl z ugruntowanego już stanowiskiem judykatury i doktryny „sądy pracy i ubezpieczeń społecznych rozpoznając sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych dokonują kontroli zgodności decyzji administracyjnych wydanych w tych sprawach z prawem w trybie odrębnym określonym w kodeksie postępowania cywilnego, w którym to trybie **nie obowiązują ograniczenia dowodowe obowiązujące w postępowaniu administracyjnym toczącym się przed organami rentowymi**” (vide – wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 12 kwietnia 1996r., sygn. akt III AUr 235/96, Orzecznictwo Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 1997r., nr 1, poz. 2). Z kolei w wyroku z dnia 25 lipca 1997r. sygn. akt II UKN 186/97 Sąd Najwyższy stwierdził, że: „W postępowaniu sądowym nie obowiązują ograniczenia, co do środków dowodowych stwierdzających wysokość zarobków lub dochodów stanowiących podstawę wymiaru emerytury lub renty określone w § 20 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1984r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. Nr 10, poz. 49 ze zm.)” (OSNP z 1998r, Nr11, poz. 342).

Tak więc w postępowaniu przed sądem ubezpieczeń społecznych mogą być przeprowadzane wszelkie dowody zmierzające do prawidłowego rozstrzygnięcia, w tym zeznania świadków.

Z powyższych przyczyn, Sąd stwierdził, że T. B. z momentem osiągnięcia wieku 60 lat spełnia łącznie wszystkie warunków niezbędne do przyznania emerytury z obniżonego wieku, wynikających z treści art. 184, ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2009r., Nr 153, poz. 1227 ze zmianami), a tym samym jego odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Biorąc wszystkie powyższe względy pod uwagę, Sąd na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł, jak w punkcie pierwszym wyroku. O kosztach orzeczono po myśli art. 98 k.p.c. w związku z § 12 ust 2 i § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1348 ze zm.) w punkcie drugim orzeczenia.

SSR (del.) Joanna Smycz